

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/70/2023
Identifikačné číslo spisu:	6120294970
Dátum vydania rozhodnutia:	05.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6120294970.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava - mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 35724803, zastúpeného advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava - mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 53255739, proti žalovanej R. K., G. R., K. G. XX, o zaplatenie 5.214,29 eura s prísl., vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 9Csp/102/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 23. novembra 2022 sp.zn. 9CoCsp/79/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Súd prvej inštancie (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo dňa 15. júna 2021, č. k. 9Csp/102/2020 - 300 konanie čiastočne, čo do zaplatenia istiny vo výške 270 eur zastavil (výrok I.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalovanej náhradu trov konania nepriznal (výrok III.)

1.1. Súd prvej inštancie zistil, že medzi právnym predchodcom žalobcu, pôvodným veriteľom (Slovenská sporiteľňa, a.s.) a žalovanou bola uzatvorená úverová zmluva, na základe ktorej bol žalovanej ako dlžníčke poskytnutý spotrebný úver. Z obsahu zmluvy bolo zrejmé, že išlo o zmluvu formulárovú, vopred pripravenú právnym predchodcom žalobcu, ktorý pri jej uzavretí konal v rámci predmetu svojej činnosti a žalovaná pri uzavretí zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej, resp. inej podnikateľskej činnosti, preto uzavrel, že ide o zmluvu spotrebiteľskú. Pôvodný veriteľ Slovenská sporiteľňa, a.s. postúpil pohľadávku voči žalovanej z predmetnej zmluvy žalobcovi, ktorý túto pohľadávku uplatnil v tomto súdnom konaní. V prvom rade sa preto súd prvej inštancie zaoberal otázkou danosti aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, a teda, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky medzi pôvodným veriteľom žalovanej a žalobcom. Pôvodný veriteľ, ktorý poskytol úver žalovanej t.j.

Slovenská sporiteľňa a.s., je bankou, preto okrem ust. § 525 Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka aplikoval aj ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z., ktoré upravuje špeciálne podmienky, kedy môže dôjsť k postúpeniu pohľadávky bankou. Pre platné postúpenie pohľadávky bankou sa vyžaduje kumulatívne splnenie existencie splatnej pohľadávky, písomnej výzvy banky a následné nepretržité viac ako 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením jeho záväzku voči banke.

1.2. Nakoľko k postúpeniu pohľadávky bankou žalobcovi došlo dňa 24. 06. 2019 t.j. pred konečnou splatnosťou celého úveru, ktorá mala nastať dňom 10. 09. 2023 prvoinštančný skúmal, či zo strany právneho predchodcu žalobcu došlo k platnému zosplatneniu dlžného zostatku úveru v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Zo strany žalobcu bola predložená súdu prvej inštancie písomná výzva zo dňa 01. 02. 2019, ktorou bola žalovaná upozornená z dôvodu riadneho nesplácania úveru na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a tiež oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 06. 03. 2019. O doručení výzvy zo dňa 01. 02. 2019 žalobca nepredložil dôkaz, že táto výzva bola žalovanej aj skutočne doručená. Z jeho strany bol predložený súdu len podací hárok, ktorý podľa názoru súdu svedčí o tom, že uvedená výzva bola odoslaná žalovanej na adresu jej pobytu. Ten istý záver sa týka aj výzvy zo dňa 26. 03. 2019. Pokiaľ žalobca poukazoval na článok 10 bod 10.3 Všeobecných obchodných podmienok predchodcu žalobcu, a to, že písomností doručovaných klientom sa považujú za doručené v poštovom styku v tuzemsku tretí deň po ich odoslaní, na túto fikciu o doručení súd prvej inštancie neprihliadal majúci za to, že dohodou zmluvných strán nemožno platne dojednať nevyvrátiteľnú domnienku ani fikciu, že určitá zásielka obsahujúca právny úkon sa považuje za doručenú len na základe jej odoslania bez toho, aby došla do sféry adresáta (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo36/2020). Súd prvej inštancie tak uzavrel, že žalobca nepreukázal, že žalovanej boli bankou doručené výzvy zo dňa 01. 02. 2019, resp. zo dňa 26. 03. 2019 a tiež nepreukázal, že tieto výzvy sa dostali do dispozičnej sféry žalovanej. Dôkazné bremeno o doručení písomností pritom zaťažovalo odosielateľa.

1.3. Pre platné zosplatnenie úveru sa podľa súdu prvej inštancie vyžadovalo doručenie oboch vyššie uvedených písomností, t.j. výzvy na úhradu dlžných splátok s upozornením na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, súd prvej inštancie mal teda za to, že v konaní žalobca nepreukázal doručenie týchto písomností žalovanej. Preto zosplatnenie úveru pre nedodržanie podmienok vyplývajúcich z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka bolo potrebné považovať za neplatné v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka. Žalobca nepreukázal, že pred postúpením pohľadávky jeho právny predchodca - banka doručila žalovanej na splatenie jej záväzku výzvu zo dňa 26. 03. 2019 aspoň 90 dní pred postúpením pohľadávky právneho predchodcu žalobcu na žalobcu. Nakoľko mal za to, že nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky žalovanej z predmetnej zmluvy vyvodil, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný v danom spore. V ďalšom už neposudzoval jednotlivé zákonné náležitosti úverovej zmluvy a nezaoberal sa ani námietkami žalovanej, keď mal za to, že žalobu je z vyššie uvedených dôvodov potrebné zamietnuť.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 23. novembra 2022 sp. zn. 9CoCsp/79/2021 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania potvrdil (výrok I.) a stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (výrok II.). Odvolací súd konštatoval, že vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže na žalobcu nebola platne postúpená pohľadávka uplatňovaná v konaní, súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitimácie žalobcu zamietol.

2.1. Podľa odvolacieho súdu z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie bolo zrejmé, že k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru v danej veci došlo zo strany právneho predchodcu žalobcu listom zo dňa 06. 03. 2019, keď vyzval žalovanú k úhrade pohľadávky zo zmluvy vo výške 5.070,66 eura v lehote 15 dní. Odvolací súd považoval za správny názor súdu prvej inštancie, ktorý uzavrel, že k zosplatneniu zostatku dlhu môže dôjsť len v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého veriteľ je povinný upozorniť spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Výzva zo dňa 01. 02. 2019, predložená zo strany žalobcu, ktorou mala byť žalovaná upozornená na nesplácanie úveru a možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, nebola žalovanej doručená. Žalobca totiž nepredložil dôkaz o tejto skutočnosti. Pokiaľ predložil podací hárok, tento ani podľa názoru odvolacieho súdu nesvedčal o tom, že táto výzva skutočne bola žalovanej

doručená, resp. že sa dostala do jej dispozičnej sféry. Bez preukázania tejto skutočnosti nebolo možné dospieť k záveru, že by v danom prípade boli naplnené podmienky vyžadované ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Preto podľa odvolacieho súdu správne súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca v konaní nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu v spore, teda že by na ňo prešlo ním uplatňované právo (nárok) vo vzťahu k žalovanej.

2.2. Odvolacia námietka žalobcu, že pri postúpení pohľadávky nebolo potrebné skúmať platnosť zmluvy o postúpení, len skutočnosť, či žalovaná bola o postúpení pohľadávky oboznámená, nemohla podľa odvolacieho súdu obstať vzhľadom na spotrebiteľský charakter danej zmluvy a ktorej postúpenie je upravené špeciálne ustanoveniami, na ktoré poukázal aj súd prvej inštancie. Pokiaľ ide o otázku aktívnej vecnej legitímácie, túto súd skúma ex offio, preto sa správne súd prvej inštancie zaoberal otázkou, či v danom prípade došlo k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na nové konanie.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces namietal v súvislosti so zmätočnosťou, nekonzistentnosťou a nepredvídateľnosťou napadnutého rozhodnutia, keďže mal za to, že právne závery odvolacieho súdu boli v rozpore s doslovným znením zákona, odbornej literatúry, ako aj právnymi závermi v rozhodnutiach najvyšších súdch autorít, čo žiadnym spôsobom neprispieva k princípu právnej istoty. Žalobca zároveň neakceptoval dôvody, pre ktoré odvolací súd neuznal poštový podací hárok ako relevantný dôkaz o tom, že právny predchodca žalobcu žalovanej doručoval písomnosť - konkrétne výzvu na úhradu dlžnej sumy označenú ako oznámenie o splatnosti úveru zo dňa 01. 02. 2019. Podľa názoru žalobcu v konaní bolo nesporné, že relevantne preukázal odoslanie predmetnej výzvy na adresu žalovanej poštovým podacím hárkom podľa dohody zmluvných strán a v tejto súvislosti poukázal na judikát R 4/2021. Zároveň odvolací súd neuviedol dôvody, pre ktoré tento dôkaz vyhodnotil spôsobom, že žalobca doručenie do dispozičnej sféry nepreukázal. Odvolací súd teda nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces z dôvodu, že podľa názoru žalobcu sa jedná o nepredvídateľné a nepreskúmateľné rozhodnutie, ktoré len zdanlivo (ak vôbec) poskytuje odpoveď na základnú otázku konania ohľadom preukázania doručovania do dispozičnej sféry adresáta prostredníctvom podacieho hárku, resp. doručovania ako takého.

3.2. Nesprávne právne posúdenie v zmysle dovolacieho dôvodu § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ videl pri riešení otázky „Či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom (ako nesporným dôkazom v konaní) spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ?“ pričom poukázal na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 5Cdo/129/2010 z 28. januára 2011, sp. zn. 1ObdoV/63/2005 z 30. apríla 2007 a judikát publikovaný v zbierke stanovísk NS SR pod R 4/2021, ktorého právna veta znie: „Ustanoveniu § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa.“ Dovolateľ je toho názoru, že účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t. j. že sa dostane do sféry jeho dispozície s tým, že slovné spojenie „dostane do sféry jeho dispozície“ nemožno vykladať v zmysle procesných predpisov, ale je ním treba rozumieť konkrétnu objektívnu možnosť neprítomnej osoby oboznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Uviedol, že právna teória a súdna prax za takú možnosť považuje nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale aj tie prípady, keď dorúčením listu alebo telegramu obsahujúceho prejav vôle do bytu adresáta či do jeho poštovej schránky, príp. i vhođením oznámenia o uložení takej zásielky do poštovej schránky adresát úkonu nadobudol objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom zásielky, pričom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne oboznámil s obsahom právneho úkonu, ale stačí, ak mal objektívne príležitosť tak urobiť. Bol názoru, že všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručenú, je teda to, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť a pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručenú najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu

vôle v ňom vyjadrenej, t. j. len, čo sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície.

4. Žalovaná sa vo vyjadrení k dovolaniu nestotožnila s dovolacou argumentáciou žalobcu a žiadala, aby dovolací súd odmietol dovolanie.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

9. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Žalobca ako dovolací dôvod s poukazom na § 420 písm. f) CSP poukázal na to, že odvolací súd podľa jeho názoru odôvodnil svoj potvrdzujúci rozsudok zmätočne, nekonzistentne a nepredvídateľne, nakoľko právne závery odvolacieho súdu uvedené v odôvodnení sú v extrémnom rozpore s doslovným znením zákona, odbornej literatúry, ako aj právnymi závermi v rozhodnutiach najvyšších súdnych autorít, čo žiadnym spôsobom neprispieva k princípu právnej istoty. Jedná sa o nepredvídateľné a nepreskúmateľné rozhodnutie, ktoré len zdanlivo (ak vôbec) poskytuje odpoveď na základnú otázku konania ohľadom preukázania doručovania do dispozičnej sféry adresáta prostredníctvom podacieho hárku, resp. doručovania ako takého.

11. K uvedenej námietke možno (vo všeobecnosti) uviesť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť

vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (napr. problematika opomenutého dôkazu) alebo či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo chybné. Je tomu tak v prípade, ak existujú výrazné rozpory medzi vykonanými dôkazmi a skutkovými zisteniami alebo, keď sú právne závery súdu alebo orgánu verejnej moci v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia meritórneho rozhodnutia nevyplyvajú. Ide o prípady svojvoľného hodnotenia dôkazov vykonaného bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu (m. m. I. ÚS 548/2015, IV. ÚS 607/2021, III. ÚS 104/2022, I. ÚS 417/2022). Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolačí súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

13. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, treba považovať aj taký postup súdu, ktorým sa strane odmieta možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti (*denegatio iustitiae*), keď súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov a teda sú svojvoľné a neudržateľné a keď rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

14. Judikatúrou konkretizovaný obsah práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) je veľmi pestrý. Procesné elementy tohto práva zdôrazňujú „stanovený postup“, teda dodržanie procesných pravidiel v konaní ako celku pred všeobecným súdom. Nezávislosť jeho rozhodovania sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Jedným z takýchto princípov, predstavujúcim súčasť práva na riadny proces, vylučujúcim svojvôľu pri rozhodovaní, je i povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 220 ods. 2 a 3 CSP. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V prípade, kedy sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, alebo ignorujú kogentnú normu, či popierajú všeobecne akceptované chápanie dotknutého právneho inštitútu, treba také rozhodnutie považovať za stojace v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy, ako i čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie

týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. García Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

16. Rozhodnutie je nepreskúmateľné vtedy, keď jeho písomné vyhotovenie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu (porovnaj závery vyplývajúce zo stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 03. decembra 2015, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2016 pod č. 2). Za nedostatok zásadného vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu treba považovať predovšetkým úplnú absenciu dôvodov vysvetľujúcich právny záver súdu v otázke, od riešenia ktorej bola závislá opodstatnenosť uplatneného nároku, ako aj vnútornú rozpornosť odôvodnenia rozhodnutia, priečiacu sa pravidlám logického uvažovania.

17. V prejednávanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil nepreskúmateľnosť, nepredvídateľnosť či arbitrárnosť (ktorú žalobca naznačuje) predmetného rozhodnutia napadnutého dovolaním. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

17.1. Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sú zjavné podstatné skutkové tvrdenia žalobcu, ako aj opis dôkaznej situácie v konaní, odkaz na právnu úpravu ako aj jej aplikácia na zistený skutkový stav. Odvolací súd podrobne osvetlil skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, zhrnul odvolacie námietky žalobcu, vysvetlil, akým spôsobom skutkové tvrdenia a argumenty žalobcu posúdil a aké právne normy aplikoval na zistený skutkový stav. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (ako aj z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie) je zjavné, akým spôsobom boli vyhodnotené zákonné predpoklady (ne)platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi žalobcom a Slovenskou sporiteľnou, a.s. a z toho vyplývajúci nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Odvolací súd poukázal na to, že v konaní bolo okrem iného potrebné preukázať, že pred postúpením pohľadávky žalobcovi banka žalovanej písomne vyzvala na splnenie jej záväzku a že sa táto výzva dostala do dispozičnej sféry dlžníka. Žalobca doručenie výzvy preukazoval podacími hárkami, vo vzťahu ktorým súdy nižšej inštancie zdôraznili, že na fikciu o doručení (v zmysle článku 10 bod 10.3 VOP predchodcu žalobcu) neprihliadli majúci za to, že dohodou zmluvných strán nemožno platne dojednať nevyvrátiteľnú domnienku ani fikciu, že určitá zásielka obsahujúca právny úkon sa považuje za doručenie len na základe jej odoslania bez toho, aby došla do sféry adresáta. Súdy nižšej inštancie tak uzavreli, že žalobca nepreukázal, že žalovanej boli bankou doručené výzvy zo dňa 01. 02. 2019, resp. zo dňa 26. 03. 2019 a tiež nepreukázal, že tieto výzvy sa dostali do dispozičnej sféry žalovanej. Dôkazné bremeno o doručení písomnosti pritom zaťažovalo odosielateľa.

17.2. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnil a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so závermi vyjadrenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Z obsahu dovolania je celkom zjavné, že žalobca sa svojou argumentáciou existencie vady zmätočnosti snaží spochybniť aj právne posúdenie sporu odvolacím súdom (rovnaké námietky uvádza aj

pri nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom podľa § 421 ods. 1 CSP), ktorá však aj v prípade jej opodstatnenosti by mala za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (k tomu pozri aj R 24/2017, 9Cdo/248/2021, 9Cdo/265/2021).

19. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti namietaného porušenia procesných práv dovolateľa nezistil také nedostatky v postupe súdov nižšej inštancie, ktoré by odôvodňovali záver, že ich výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. záver, že odôvodnenie rozhodnutia je zmätočné, nepreskúmateľné, či v rozpore s princípom právnej istoty. Dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené preto dospel k záveru, že procesný postup súdov, ktoré konali v zmysle zásad Civilného sporového poriadku, nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces. Napadnuté rozhodnutie sa nevymyká v tomto smere nielen zo zákonného, ale ani z ústavnoprávneho rámca. Uvedeným postupom preto nedošlo k založeniu namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP a žalobca neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

20. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania v danej veci aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

21. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 Civilného sporového poriadku (2Cdo/203/2016, 3Cdo/38/2019, 4Cdo/32/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/25/2018, 8Cdo/100/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania).

22. Relevanciu podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku má právna otázka (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípadu) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

23. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, dovolateľ je povinný konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Žalobca v dovolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke, „Či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ?“ Takto formulovaná otázka sama v sebe obsahuje vnútornú rozpornosť, pretože jej prvá časť, ktorú možno nazvať hypotetickým predpokladom, konštatuje preukázanú skutočnosť (doručenie preukázané podacím hárkom), ktorá však vôbec nekorešponduje skutočnostiam preukázaným v tomto konaní tak ako ich zistil odvolací súd a konštatoval v odôvodnení napadnutého rozsudku. Z obsahu dovolania však možno ustáliť to, že žalobca sa nestotožňuje s právnymi závermi súdov nižších inštancií ohľadne preukázania doručenia výzvy na

plnenie žalovanej, nakoľko v dovolaní tvrdí, že doručenie výzvy preukázal poštovým podacím hárkom, z čoho možno vyvodíť jeho nesúhlas s právnym záverom odvolacieho súdu, že podací hárok nepreukazuje doručenie výzvy, teda nepreukazuje skutočnosť, že sa výzva dostala do dispozičnej sféry žalovanej. Podľa názoru žalobcu sa mal odvolací súd odkloniť od právnych záverov vyslovených v rozhodnutiach dovolacieho súdu R 4/2021, sp. zn. 5Cdo/129/2010 a sp. zn. 1ObdoV/63/2005, sp. zn. 2Sžf/8/2009, sp. zn. 5Obdo/2/2017 a rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 174/09.

24. Dovolací súd poukazuje na to, že rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 4/2021 bolo pôvodne najvyšším súdom vydané v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5Cdo/36/2020 a ide o rozhodnutie, z ktorého záverov vychádzal súd prvej inštancie (ako aj odvolací súd) pri posúdení otázky účinkov doručenia výzvy na plnenie. V tomto rozhodnutí dovolací súd konštatoval, že jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky banky na iný subjekt v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách je okrem písomnej výzvy banky aj omeškanie klienta trvajúce nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní, čo i len s časťou dlhu, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne, inak je postúpenie pohľadávky postihnuté absolútnou neplatnosťou právneho úkonu v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom. V otázke doručovania výziev pri zosplatnení úveru dovolací súd zaujal jednoznačný názor, že „konceptia Občianskeho zákonníka je postavená na dispozitívnosti väčšiny jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchylnou od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od nich nemožno odchýliť. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchylnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nebanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.“

24.1. Dovolací súd upriamuje pozornosť na právne závery uvedené v namietanom rozhodnutí, že je podstatné, aby adresát mal možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle odosielateľa, teda aby sa tento prejav vôle dostal do jeho dispozičnej sféry, pričom povinnosťou odosielateľa je preukázať doručenie prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta (teda nie je nutné preukazovať doručenie priamo do vlastných rúk adresáta). Preukázanie takto definovaného účinného doručenia však nie je možné zamieňať s preukázaním odoslania prejavu vôle. Z týchto záverov vychádzal aj odvolací súd vo svojom rozhodnutí, správne ich interpretoval a aplikoval na prejednávánú vec. Uvedené závery dovolacieho súdu sú v priamom protiklade s tvrdeniami žalobcu v dovolaní.

25. Rovnako ani v rozhodnutiach sp. zn. 5Cdo/129/2010, sp. zn. 1ObdoV/63/2005, dovolací súd nevyslovil také právne závery, ktoré by mohli akokoľvek spochybniť právne závery vyslovené odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí. Dovolací súd sa v rozhodnutí z 28. januára 2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010 zaoberal otázkou účinného doručenia vyhlásenia o zabezpečení bytovej náhrady nájomcovi a v tejto súvislosti konštatoval potrebu objektívnej možnosti nájomcu sa s týmto vyhlásením oboznámiť, avšak bez nutnosti túto objektívnu možnosť aj skutočne využiť. Predmetom rozhodnutia dovolacieho súdu z 30. apríla 2007 sp. zn. 1ObdoV/63/2005 bola otázka, či pri doručovaní pozvánky na

valné zhromaždenie boli dodržané podmienky § 129 ods. 1 Obchodného zákonníka a rovnako aj podmienky upravené v spoločenskej zmluve. Čo sa týkalo rozhodnutí sp. zn. 2Sžf/8/2009, sp. zn. 5Obdo/2/2017 a sp. zn. I. ÚS 174/09-19 v nich bola riešená otázka odoslania podania, nie jeho doručenia, preto odkaz dovolateľa na uvedené rozhodnutia je bez relevancie z hľadiska ním tvrdeného odklonu.

26. Dovolací súd záverom opakovane uvádza, že dovolateľ je zo zákona povinný nielen uviesť právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne (a vyložiť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia), ale tiež konfrontovať túto nesprávnosť s doterajšou rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu, lebo tomu patrí úloha zjednocovať rozhodovaciu prax súdov v civilnom konaní. Podľa toho je dovolateľ povinný vymedziť, v čom vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania. Pokiaľ dovolateľ uplatňuje dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, mal by v dovolaní uviesť, ktorý z predpokladov vymedzených v tomto ustanovení je naplnený a prečo. Povedané inými slovami, dovolateľ je povinný jasne a zrozumiteľne vymedziť relevantnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a uviesť, v čom sa odvolací súd odchýlil od tejto relevantnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V prejednávanej veci však takto žalobca nepostupoval a odlišnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej by sa mal odvolací súd odchýliť, nevymedzil. Rozhodnutia dovolacieho súdu, o ktoré žalobca opieral dôvodnosť dovolania, žiadnym spôsobom nenapĺňajú definičné znaky podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, pretože v nich dovolací súd nevyslovil také právne závery, od ktorých by sa v prejednávanej veci odvolací súd odchýlil. Žalobcom uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku preto nie je prípustný, pretože neexistuje dovolateľom tvrdený rozpor záverov odvolacieho súdu s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Dovolací súd uvádza, že žalobca v dovolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke, či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ. Súd nižšej inštancie však skonštatoval, že doručenie výzvy-upozornenia podľa § 53 ods. 9 OZ nemali za preukázané (viď bod 38 - 39 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a bod 25. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Dovolateľom formulovaná právna otázka obsahuje vnútornú rozpornosť, pretože jej prvá časť, ktorú možno nazvať hypotetickým predpokladom, konštatuje preukázanú skutočnosť (doručenie preukázané podacím hárkom), ktorá však vôbec nekorešponduje skutočnostiam preukázaným v tomto konaní tak ako ich zistil odvolací súd a konštatoval v odôvodnení napadnutého rozsudku.

27. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi. Rovnako rozhodol dovolací súd aj v skutkovo a právne obdobnej veci sp. zn. 1Cdo/68/2023 zo dňa 25. septembra 2024, resp. aj sp. zn. 5Cdo/133/2023 zo dňa 15. augusta 2024, od ktorých nemá dôvod odchyľovať sa.

28. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.